

Artikel

Keberkesanan Program Kepolisian Komuniti dalam Pencegahan Jenayah di Kawasan Pentadbiran Balai Polis Taman Melawati Ampang
(*The Effectiveness of The Community Police Program in Crime Prevention in The Area Administration of Taman Melawati Ampang Police Station*)

Mohd Roslin Mamat* & Nik Ahmad Sufian Burhan

Jabatan Sains Kemasyarakatan dan Pembangunan, Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia, 43300 Serdang, Seri Kembangan, Malaysia

*Pengarang Koresponden: roslinmamat@gmail.com

Abstrak: Program kepolisian komuniti yang dilaksanakan di sekitar kawasan kejiranan bermatlamat mencegah kes-kes jenayah indeks membabitkan jenayah kekerasan dan jenayah harta benda dalam kawasan kejiranan komuniti. Kajian dilaksanakan bertujuan untuk meneroka kefahaman komuniti terhadap program kepolisian komuniti dalam pencegahan jenayah. Reka bentuk kajian kualitatif melalui pendekatan kajian kes digunakan untuk menemu bual informan kajian. Informan kajian yang dipilih melalui strategi pensampelan bertujuan melibatkan Anggota Kepolisian Komuniti (AKK). Kajian dilaksanakan di Kawasan Pentadbiran Balai Polis Taman Melawati Ampang. Teknik pengumpulan data dilaksanakan menggunakan kaedah perbincangan kumpulan fokus (PKF) melibatkan AKK. Borang protokol temu bual separa struktur digunakan sebagai panduan menemu bual informan. Data-data temu bual dianalisis menggunakan teknik analisis tematik. Hasil kajian menunjukkan bahawa AKK memahami matlamat program kepolisian komuniti adalah untuk mencegah jenayah dalam kawasan kejiranan. Dari segi penglibatan komuniti sebagai pemangkin program didapati bahawa golongan muda dan belia terutama kurang tertarik untuk melibatkan diri secara sukarelawan sebagai AKK. Ini mengakibatkan kerjasama strategik melalui rondaan tidak dapat dilaksanakan secara berterusan kerana kejiranan enggan menyalurkan bantuan wang ringgit bagi membiayai elaun rondaan kepada AKK bertugas. Rangkaian perkongsian maklumat oleh AKK disalurkan melalui aplikasi media komunikasi seperti whatsapp, facebook group, papan kenyataan masjid dan surau, pos pengawal AKK dan perkongsian maklumat bersama-sama agensi penguatkuasa seperti PDRM dan RELA. Sebagai kesimpulannya, program kepolisian komuniti memerlukan jalinan perkongsian maklumat dan kerjasama bersepadu antara orang awam selalu AKK. Implikasi kajian memberi sumbangan input pengetahuan baharu kepada Jabatan Pencegahan Jenayah dan Keselamatan Komuniti (JPJKK), PDRM untuk memperkasa aset dan logistik yang mencukupi berdasarkan keperluan program kepolisian komuniti.

Kata kunci: anggota kepolisian komuniti, keberkesanan, pencegahan jenayah, Balai Polis, Ampang

Abstract: Index crimes, such as those involving violence or property damage, are a primary focus of community policing efforts. Thus, this study's aim is to explore how people in the area perceive the role of community policing in trying to reduce crime. This employs a qualitative case study approach to conduct the interviews. For this study, we used a representative sampling technique to recruit Community Policing Members (CPM). The area around the Taman Melawati Ampang Police Station served as the study's setting. Information was gathered through a focus group discussions facilitated. Interviews were conducted using a semi-structured protocol. Data were analysed using thematic analysis. Results shows that CPM is aware that the community policing initiative's primary focus is on reducing crime rates. It was discovered that young people, in particular, are not interested in volunteering as CPM because of the program's emphasis on community involvement. Because residents refused to donate ringgit to pay the patrol allowances of the CPM

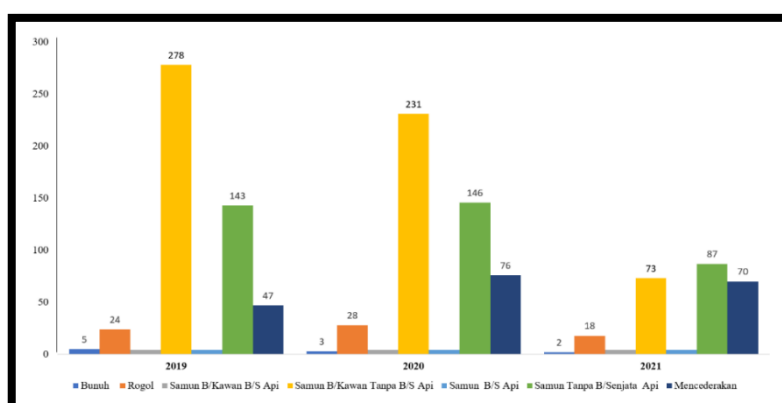
on duty, strategic cooperation through patrols was disrupted. WhatsApp, Facebook groups, mosques' and prayer rooms' bulletin boards, CPM guard posts, and information sharing with law enforcement agencies like PDRM and RELA are all part of the CPM's network of information sharing. In conclusion, the community policing program requires information sharing and integrated cooperation between AKK and PDRM. The implications of the study are to contribute new knowledge input to the Community Safety and Crime Prevention Service (JPJKK), PDRM to strengthen adequate assets and logistics based on the needs of the community policing program.

Keywords: community policing members, effectiveness, crime prevention, police station, Ampang

Pengenalan

Peningkatan kes jenayah indeks kekerasan dan harta benda di Malaysia berada pada tahap yang membimbangkan. Sungguhpun, wujud koordinasi daripada PDRM dengan masyarakat melalui program kepolisan komuniti. Namun demikian, indeks jenayah yang dilaporkan dari tahun 2019, 2020 sehingga 2021 masih membimbangkan kerana wujud peningkatan bagi kes-kes jenayah harta benda seperti kes curi motosikal. Begitu juga dengan kes-kes jenayah kekerasan yang melaporkan peningkatan kes samun berkawan dan bersenjata api yang tinggi (JPJKK PDRM, 2022). Fenomena perlakuan jenayah kekerasan dan harta benda yang tidak dibendung memberikan impak kepada kesejahteraan komuniti dari segi sosial dan ekonomi (Albrecht, 2022). Secara tidak langsung, persepsi rasa selamat komuniti terhadap kawasan kejiranan turut menurun dan memberi impak kepada kehidupan harian komuniti (Kanyo et al., 2015; Azman, 2020).

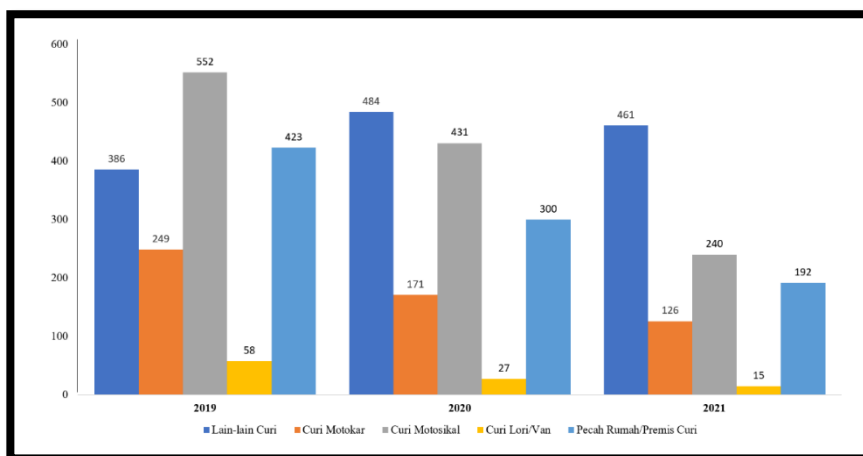
Fenomena sosial berhubungkait tingkah laku jenayah terutama indeks jenayah kekerasan dan jenayah harta benda disebabkan pelbagai faktor dalaman dan faktor luaran persekitaran komuniti itu sendiri (Ferreira et al., 2022). Pemaparan media akhbar tentang isu fenomena sosial terkait dengan jenayah dalam kawasan kejiranan komuniti semakin membimbangkan komuniti dan PDRM. Sebagai contohnya, dalam tajuk akhbar seperti 'Kes Samun Rumah Di Putrajaya Makin Parah, Polis Kerap Buat Rondaan & Roadblock' dalam *The Rakyat Post* (Fadzil, 2022), 'Nyaris ditetak penyamun dalam kawasan rumah' dalam Berita Harian (Alias, 2019) dan 'Selamba curi tong gas, penghuni rumah sempat rakam' dalam Harian Metro (Haque, 2022). Kejadian jenayah dalam kejiranan komuniti memerlukan mekanisma pencegahan yang bersesuaian dalam program kepolisan komuniti. Rajah 1 merupakan statistik jenayah kekerasan yang diterbitkan oleh PDRM (2022).

Rajah 1. Statistik jenayah kekerasan Balai Polis Taman Melawati, Ampang
Sumber: Diolah semula daripada JPJKK, PDRM (2022)

Melalui statistik tersebut sejumlah tujuh bentuk jenayah kekerasan telah dianalisis oleh PDRM. Analisis mendapati bahawa indeks jenayah kekerasan didominasi oleh kes samun b/kawan tanpa bersenjata api yang menunjukkan peningkatan kes sejak tahun 2019 dengan jumlah 278 kes. Diikuti pada tahun 2020 dengan jumlah 231 kes. Kes jenayah kekerasan kedua yang dominan ditunjukkan oleh kes jenayah kekerasan

samun tanpa bersenjata api dengan jumlah 143 kes yang dilaporkan pada tahun 2019. Diikuti dengan 146 kes pada tahun 2020. Sungguhpun, statistik jenayah kekerasan menunjukkan penurunan kes jenayah (JPJJK, PDRM, 2022). Namun, pelaksanaan program kepolisan komuniti yang dilaksanakan sejak tahun 2014 masih dipersoalkan dari segi keberkesanan dalam usaha mengurangi indeks jenayah sehingga kini (Azman, 2020).

Rajah 2. Statistik jenayah harta benda Balai Polis Taman Melawati, Ampang
Sumber: Diolah semula daripada JPJJK, PDRM (2022)

Selain daripada wujud peningkatan indeks jenayah kekerasan pada tahun 2019 sehingga 2021, PDRM melalui laporan statistik kes jenayah harta benda turut mendedahkan bahawa wujud peningkatan kes kecurian seperti curi motokar, curi motosikal, curi lori/van dan pecah rumah/premis. Rajah 2 data PDRM (2022) menunjukkan bahawa majoriti indeks jenayah harta benda didominasi oleh kes curi motosikal yang dibuktikan melalui jumlah kes sebanyak 552 kes pada tahun 2019. Diikuti dengan lain-lain kecurian yang mencatatkan jumlah 386 kes pada tahun 2019, meningkat kepada 484 kes pada tahun 2020 dan dilaporkan meningkat pada tahun 2021 dengan jumlah sebanyak 461 kes. Secara rumusannya, jenayah harta benda merupakan kategori jenayah indeks yang lebih kerap dilaporkan berlaku di Malaysia berbanding jenayah kekerasan (Azman & Ah, 2020). Masalah jenayah harta benda bukan sahaja memberi kesan kepada kerugian kewangan, tetapi turut memberikan kesan kepada aspek psikologi mangsa jenayah (Chand et al., 2022).

Meninjau kepada isu dan permasalahan tentang peningkatan indeks jenayah kekerasan dan harta benda yang kian meruncing, penyertaan komuniti dalam program kepolisan komuniti yang masih terhad. Selain daripada keberkesanan program kepolisan komuniti mencegah jenayah daripada perspektif polis yang masih terhad dari segi data. Sehubungan itu, kajian bermatlamat meneroka kefahaman komuniti terhadap program kepolisan komuniti dalam pencegahan jenayah. Seterusnya, bermatlamat mengisi jurang kajian dengan mengkaji keberkesanan program kepolisan komuniti oleh polis dalam pencegahan jenayah.

Sorotan Karya

1) Keberkesanan Program Kepolisian Komuniti melalui Pencegahan Jenayah

Keberkesanan merujuk kepada keberhasilan sesuatu tindakan, tingkah laku, perbuatan dan amalan yang boleh dinilai (Albrecht, 2022). Menurut O'Reilly (2022), keberkesanan merupakan satu set tindakan yang membawa kepada perubahan, transformasi dan peralihan. Dalam kajian ini, keberkesanan menerangkan perihai keberkesanan program kepolisan komuniti (*community policing*) untuk mencegah jenayah melalui perspektif anggota komuniti dan peranan pegawai polis. Keberkesanan dalam kajian diukur melalui *Model Knowledge-Attitude-Practice* (KAP) yang mana elemen pengetahuan digunakan mengukur kefahaman komuniti dalam program kepolisan komuniti. Seterusnya, elemen sikap digunakan mengukur peranan polis dalam program kepolisan komuniti. Elemen amalan digunakan mengukur kekuatan dan kelemahan program kepolisan komuniti melalui perspektif komuniti dan pegawai polis.

Istilah kepolisan komuniti atau *community policing* diperluaskan melalui takrifan oleh *Department of Justice United States* (2012) sebagai satu program kolaborasi pihak penguatkuasaan undang-undang bersama-sama dengan anggota komuniti. Matlamat kepolisan komuniti diperkenalkan adalah untuk menggalakkan strategi proaktif melalui perkongsian maklumat jenayah indeks oleh komuniti, mentransformasi PDRM melalui organisasi kepolisan komuniti dan membentuk penyelesaian masalah berkaitan pencegahan jenayah indeks (JPJJK, 2022; PDRM, 2022). Dalam hal ini, program kepolisan komuniti anjuran PDRM bermatlamat membentuk tindakan kolektif antara polis dengan orang awam untuk memelihara ketenteraman awam melalui Seksyen 3(3) Akta Polis 1967 untuk melakukan pengesanan dan pencegahan jenayah.

Konsep kepolisan komuniti kajian memberi tumpuan kepada aspek keberkesanan program kepolisan komuniti dalam pencegahan jenayah. Keberkesanan program kepolisan diukur berdasarkan kefahaman komuniti terhadap program kepolisan komuniti dalam pencegahan jenayah. Kefahaman diukur melalui penglibatan komuniti sebagai pemangkin program, melaksana kerjasama strategik melalui rondaan dan membentuk rangkaian perkongsian. Seterusnya, keberkesanan program kepolisan komuniti oleh polis adalah dari segi pencegahan jenayah, sumber manusia untuk menghapus peluang jenayah, latihan yang mencukupi untuk memperkasa komuniti dan penasihat komuniti dalam pelaksanaan program kepolisan komuniti.

Pencegahan merupakan satu tindakan awal yang dirancang dan dilaksanakan bagi membentuk kawalan sosial ke atas sesuatu perkara (Azman & Ah, 2020). Jenayah adalah tingkah laku atau tindakan jahat yang menyalahi undang-undang dan akta yang ditetapkan oleh pihak penguatkuasa undang-undang negara (Brogden & Nijhar, 2013). Pencegahan jenayah adalah satu usaha awal menghalang perbuatan atau tindakan jenayah daripada berlaku kerana kesan perlakuan jenayah yang bertentangan dengan nilai, moral dan norma komuniti (Cossyleon, 2019). Strategi pencegahan jenayah terbahagi kepada tiga peringkat iaitu awalan, pertengahan dan akhir (Cordner, 2014). Pencegahan jenayah melibatkan kolaborasi aktif bersama-sama individu untuk tindakan perseorangan, berkumpul untuk komuniti setempat dan orang awam untuk menghubungi polis (Ferreira et al., 2022).

Dalam kajian ini, pencegahan jenayah difokuskan dengan mengkaji keberkesanan program kepolisan komuniti dalam usaha mengurangkan, membendung dan menghalang perbuatan menyalahi undang-undang. Fokus kajian ini adalah terhadap program kepolisan komuniti dalam usaha mengurangkan, membendung dan menghalang perbuatan salah laku terkait dengan jenayah indeks di kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang. Jenayah indeks menjadi tumpuan kepada kajian ini kerana jenayahnya melibatkan jenayah harta benda dan jenayah kekerasan.

2. Keberkesanan Program Kepolisian Komuniti daripada Perspektif Anggota Komuniti

Keberkesanan merujuk kepada perihal berkesannya sesebuah perkara melalui hasil dan output yang diperoleh oleh pelaksananya. Dalam kajian kepolisan komuniti, keberkesanan program kepolisan komuniti melalui penglibatan anggota komuniti dipengaruhi oleh faktor dalaman dan faktor luaran (Kanyo et al., 2011). Faktor dalaman merujuk kepada perihal perkara yang merangkumi penyertaan, penglibatan dan komitmen serta kerjasama anggota komuniti itu sendiri. Manakala, faktor luaran merujuk kepada kemampuan anggota komuniti menggunakan sumber-sumber luaran yang terdapat di sekeliling dalam aspek pencegahan jenayah (Kanyo et al., 2011).

Kajian oleh Abd Malek et al. (2021) dan Ani et al. (2016) tentang program kepolisan komuniti, mendedahkan bahawa kelicikan penjenayah, kepelbagaian modus operandi dan strategi serta taktik penjenayah berkembang seiring dengan arus pembangunan masa kini. Penjenayah menggunakan pelbagai kaedah, teknologi, saluran komunikasi dan alat perhubungan dan pengangkutan yang sistematik dalam usaha mengenal pasti anggota komuniti yang berpotensi disasarkan (Pridmore et al., 2019; Higgins, 2018; Palmiotto, 2011). Sehubungan itu, PDRM melalui Jabatan Pencegahan Jenayah dan Keselamatan Komuniti (JPJJK) giat menjalankan pelbagai usaha sebagai teraju utama memperkasa program kepolisan komuniti mengurangkan indeks jenayah sebagai langkah pencegahan holistik (Zakaria et al., 2018).

Azman (2020) mengkaji berkaitan sejarah perkembangan pengawasan komuniti dan pencegahan jenayah di Malaysia. PDRM bertindak melalui dua strategi tindakan. Pertamanya, tindakan reaktif merangkumi aktiviti seperti penyiasatan, tangkapan, pendakwaan dan operasi-operasi khas bagi menjejak penjenayah. Keduaanya, pendekatan proaktif merupakan tindakan yang dibuat sebelum jenayah dilakukan.

Kajian tentang pendekatan proaktif dalam kepolisan komuniti turut dikaji oleh Cossyleon (2019) yang mendapati bahawa pendekatan proaktif pihak polis adalah dengan melakukan penyusunan jadual arahan penugasan yang berkesan dalam kalangan pegawai polis pangkat rendah.

Penggunaan teknologi dalam memastikan penyaluran maklumat yang berkesan dan tindakan pantas pihak polis menangani isu jenayah telah dikaji oleh Albrecht (2022), Peyton et al. (2019), Musa (2018) dan Miller et al. (2013). Penemuan kajian mendedahkan bahawa keberkesanan penggunaan GPS dalam kepolisan komuniti untuk mencegah jenayah amat efektif. Transformasi kepolisan moden dan berteknologi tinggi berpotensi membasmi, membanteras dan mencegah jenayah secara menyeluruh. Kajian oleh Salleh dan Ekhwan (2019) juga menyokong bahawa teknologi komunikasi amat memudahkan kerja-kerja kepolisan komuniti terutama Whatsapp yang digunakan oleh penduduk setempat dalam penyaluran maklumat tentang kes-kes jenayah yang berlaku di sekitar kejiranan mereka

Pelbagai pendekatan telah dilaksanakan dalam meningkatkan penyertaan komuniti untuk melibatkan diri secara aktif dalam program kepolisan komuniti. Namun demikian, terdapat tiga faktor yang mempengaruhi penyertaan komuniti. Antaranya ialah faktor pengetahuan, sikap dan amalan dalam pencegahan jenayah melalui penelitian oleh Suhaimi et al. (2021) terhadap bandar-bandar besar di Malaysia. Berbeza dengan kajian oleh Sulaiman et al. (2021), Zakaria (2020), Radzlan et al. (2020) dan Sulaiman et al. (2012) melalui penelitian terhadap penyertaan Skim Rondaan Sukarela (SRS). Ketiga-tiga hasil kajian mendapati bahawa penyertaan dipengaruhi oleh pengetahuan tentang demografi kejiranan dan kepimpinan polis dalam mengurangkan kadar jenayah kejiranan.

Ismail et al. (2018) mengkaji tentang pelaksanaan dan pencapaian program kepolisan komuniti di Malaysia. Penemuan kajian oleh Ismail et al. (2018) mendapati bahawa pelaksanaan program kepolisan komuniti di Malaysia seperti Sistem Salleh, Rakan Cop 3, Skim Rondaan Sukarela, Sukarelawan Polis, AMANITA, Unit Rondaan Bermotosikal dan Strategi Lautan Biru Kebangsaan. Berbeza pula dengan kajian oleh Kanyo et al. (2015) mendapati faktor-faktor pencegahan jenayah dipengaruhi oleh pembangunan kawasan kediaman berdaya maju, pembangunan sistem pengangkutan awam, transformasi penjagaan kesihatan demi meningkatkan kualiti hidup, penyediaan akses kepada perumahan yang berteknologi tinggi, penyediaan utiliti yang cekap dan membina jalan raya yang mempunyai ciri-ciri keselamatan komuniti.

Hasil kajian oleh Sulaiman (2012) mendapati keberkesanan Rakan Cop dipengaruhi oleh pengetahuan, komitmen dan kerjasama. Ini disokong oleh kajian Sulaiman et al. (2012) yang menjelaskan bahawa lebih banyak usaha perlu dilakukan untuk mengeratkan lagi hubungan kerjasama antara polis dan masyarakat. Ini termasuklah juga kajian Cheurprakobit dan Puthpongsiriporn (2005) yang mendapati majoriti komuniti masih menganggap polis sebagai penguatkuasaan undang-undang ulung negara. Oleh itu, komuniti masih bergantung sepenuhnya kepada polis dalam usaha menjaga ketenteraman awam dan pencegahan jenayah

Sebagai rumusannya, berdasarkan tinjauan kajian lepas, didapati penemuan kajian yang menjelaskan tentang kefahaman komuniti terhadap program kepolisan komuniti dalam pencegahan jenayah masih terhad dalam kajian-kajian lepas. Oleh itu, melalui aspek kefahaman anggota komuniti, kajian memberi fokus terhadap aspek i) penglibatan anggota komuniti sebagai pemangkin program, ii) penglibatan anggota komuniti melaksana kerjasama strategik melalui rondaan dan iii) penglibatan anggota komuniti untuk membentuk rangkaian perkongsian maklumat.

Metodologi

Kajian menggunakan reka bentuk kajian kualitatif dengan pendekatan kajian kes untuk meneroka pengalaman sebilangan anggota kepolisan komuniti (AKK). Kawasan kajian melibatkan kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang. Borang temu bual separa struktur digunakan sebagai panduan untuk mengadakan sesi perbincangan kumpulan fokus yang melibatkan 10 orang AKK yang dipilih berdasarkan teknik pensampelan bertujuan. Rasional pemilihan AKK difokuskan kepada AKK yang mempunyai jawatan dan pengalaman dalam program kepolisan komuniti.

Sebelum sesi pengumpulan data lapangan dilaksanakan, surat permohonan menjalankan kerja lapangan diberikan kepada setiap AKK yang mempunyai kawasan yang berlainan di sekitar Taman Melawati, Ampang. Setelah memperoleh kelulusan menjalankan kajian, pengkaji melakukan pertemuan dengan 10 AKK untuk memberi taklimat kajian. Sesi perbincangan kumpulan fokus mengambil masa sehingga tiga jam dalam

satu masa. Data-data perbincangan kumpulan fokus yang diperoleh daripada 10 AKK ditranskripkan dan diterjemahkan mengikut tema-tema kajian yang bersesuaian dengan objektif kajian iaitu keberkesannya program kepolisan komuniti daripada perspektif AKK. Analisis tematik digunakan untuk menyusun, mengorganisasi dan menyemak data-data agar bersesuaian dengan tema yang telah ditetapkan.

Hasil Kajian

Informan kajian ini dibahagikan kepada dua kumpulan informan primer dan sekunder. Kumpulan informan primer terdiri daripada anggota kepolisan komuniti (AKK). Manakala, kumpulan informan sekunder terdiri daripada pegawai polis Balai Polis Taman Melawati, Ampang.

1. Demografi Anggota Kepolisian Komuniti (AKK)

Sejumlah 10 orang informan AKK ditemu bual dalam kajian ini mempunyai kepelbagaian demografi dari segi umur, jawatan dalam program kepolisan komuniti, penyertaan dalam program kepolisan komuniti, mempunyai tahap pendidikan yang pelbagai dan memiliki kerjaya masing-masing sama ada di peringkat kerajaan mahupun sektor swasta. Jadual 1. menunjukkan latar belakang demografi informan AKK. Hasil kajian menunjukkan bahawa majoriti AKK ialah lelaki yang berusia dalam lingkungan umur 35 tahun hingga 77 tahun. Data kajian menunjukkan bahawa majoriti informan yang berusia 50 tahun hingga 60 tahun dan ke atas adalah kumpulan umur yang aktif dalam program kepolisan komuniti.

Jadual 1. Demografi Anggota Kepolisian Komuniti

Nama Samaran	Singkatan Label	Umur	Jawatan KP	Penyertaan KP	Pendidikan	Kerjaya
Wong	AKK 1	77	Bendahari	2012	SPM	Pesara
Azli	AKK 2	63	Pengerusi	2009	Ijazah Lanjutan	Pesara Kerajaan
Hanafi	AKK 3	61	AJK	2009	SPM	RELA
Azhar	AKK 4	60	Pengerusi	2010	Diploma	Swasta
Izmi	AKK 5	54	Pengerusi	2011	Diploma	Swasta
Azwan	AKK 6	53	Pengerusi	2010	Ijazah Lanjutan	CEO Cimb Bank
Zul	AKK 7	50	Bendahari	2012	Ijazah	Swasta
Rom	AKK 8	49	Timb Pengerusi	2005	SPM	Berniaga
Raz	AKK 9	49	Pengerusi	2012	Ijazah	Berniaga
Mohd	AKK 10	35	Pengerusi	2012	Ijazah	Swasta

AKK menjawat pelbagai jawatan dan peranan dalam program kepolisan komuniti. Antaranya ialah Pengerusi, Timbalan Pengerusi, Bendahari dan AJK. Menilai dari segi penyertaan didapati bahawa informan mula menyertai program kepolisan komuniti majoritinya pada tahun 2012. Tahap pendidikan informan adalah pelbagai bermula daripada peringkat SPM hingga Ijazah Lanjutan. Dari segi kerjaya pula, didapati majoriti informan bekerja dalam sektor swasta diikuti dengan peranan sebagai pesara, RELA, CEO Bank dan bergiat dalam perniagaan.

2. Keberkesanan Program Kepolisian Komuniti Daripada Perspektif Anggota Komuniti

Keberkesanan program kepolisan komuniti daripada perspektif AKK didominasi oleh tiga aspek penting sebagaimana hasil kajian ini. Penemuan utama kajian mendapati perihal keberkesanan dipengaruhi oleh penglibatan komuniti sebagai pemangkin program. Kedua, AKK berperanan untuk melaksana kerjasama strategik melalui rondaan. Ketiga, AKK, membentuk rangkaian perkongsian maklumat dengan PDRM

Penglibatan komuniti sebagai pemangkin program

Dapatan kajian berkaitan dengan penglibatan komuniti sebagai pemangkin program dizahirkan menerusi perbincangan kumpulan fokus bersama-sama dengan 10 orang informan kajian yang melibatkan kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang. Majoriti informan adalah berpengalaman dalam program

kepolisian komuniti yang dianjurkan di kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang dengan pengalaman 10 tahun dan ke atas dengan pelbagai peranan sebagai AKK.

Menurut informan AKK 7, sebagai pemangkin kepada keberkesanan program kepolisian komuniti, AKK berperanan mengalakkan sumbangan orang awam berhampiran kawasan kediaman dari segi wang ringgit bagi membayar sejumlah elaun berbentuk sagu hati kepada sukarelawan yang bertugas. Penjelasan AKK 7 adalah sebagaimana berikut:

“Jadi macam budak-budak ni apa kita buat, kita boleh kurangkan yuran bayaran tiap-tiap bulan setiap rumah. Kita target RM30 instead of RM50. 24 hours tu. 12 jam, 12 jam. Berapa anggota, berapa anggota. Jadi RM30 kita kutip, kita bayar budak-budak ni gaji dalam sebulan, kita tak ikut per hour. Sebulan dalam RM1500 seorang. Okay. Tenaga ialah kita perlukan macam yang saya cakap tadi...”

Kadar sebulan elaun sukarelawan yang melakukan rondaan ialah sebanyak RM1500 sahaja. Tetapi, bergantung kepada jumlah sumbangan daripada orang awam berhampiran. Kutipan diturunkan kepada RM30 sahaja berbanding usul sebelum ini ialah RM50. Hal demikian kerana, terdapat rungutan daripada orang awam yang menetap berhampiran dengan jumlah RM50 bagi setiap isirumah.

AKK turut melaksanakan peranan sebagai perantara atau orang tengah yang menghubungkan polis dengan orang awam melalui penglibatan orang awam dalam program kepolisian komuniti. Sikap masyarakat yang kurang mesra dengan pihak polis dianggap sebagai penghalang kepada keberkesanan program kepolisian komuniti. Menurut AKK 1 yang berpengalaman sebagai Bendahari sejak tahun 2012 dalam organisasi AKK, beliau berpendapat bahawa:

...Jadi kita tak nak apa yang saya buat ni kita merapatkan silaturahim yang mesra. Kita tak nak masyarakat memandang polis sebagai musuh. Takut. Jadi kita perlu. Polis ni kena ada dalam setiap dari segi aspek. Kita tak nak hanya kita ‘syok’ sendiri yang berkawan dengan polis, yang baik dengan polis, tapi masyarakat? Kita ketepi masyarakat takut dengan polis. Dulu ada Rakan Cop.

Kemunculan RAKAN COP sebagai sebahagian program PDRM yang melibatkan masyarakat atau orang awam menunjukkan bahawa pihak polis berkomitmen dalam usaha menjalin hubungan silaturahim. Namun demikian, masyarakat juga mengambil masa untuk membina hubungan dengan pihak polis. Sehubungan itu, AKK bertindak sebagai perantara membina hubungan antara orang awam dengan pihak polis terutama bagi orang awam yang tidak mempunyai jawatan dalam AKK. Penjelasan oleh AKK 1 juga disokong oleh AKK 8 bahawa sememangnya hubungan baik antara orang awam dengan komuniti setempat perlu dipupuk dalam usaha mengurangkan jenayah yang berlaku dalam kawasan perumahan. Ini dijelaskan oleh AKK1:

Jadi macam kawasan C, orang takut. Fasa C itu, dia bersebelahan dengan kampung. Okay, kita dah buat banyak kali engagement dengan pihak polis...kita juga engaged dengan OCPD. OCPD IPD Ampang yang baru dan yang lama. Kita minta pihak polis mengadakan rondaan...

Keakraban AKK dengan pihak polis diandaikan mampu mengurangkan rasa takut komuniti terhadap jenayah dan menimbulkan kegerunan kepada orang awam yang berpotensi terlibat dalam aktiviti jenayah. Hubungan komunikasi secara langsung dengan pihak polis mampu membina kerjasama yang erat melalui aktiviti rondaan yang berkala. Golongan generasi tua sebagai AKK dianggap sebagai pemangkin kepada program kepolisian komuniti dalam membawa perubahan demi perubahan untuk melaksanakan program dengan sebaiknya. Namun demikian, isu yang wujud ialah keengganan golongan muda atau belia yang mampu untuk membuat keputusan menyertai AKK dalam kawasan perumahan masing-masing. Informan AKK 2 menjelaskan bahawa wujud kesukaran mengajak golongan belia sebagaimana berikut:

Maknanya sekarang ni, kami yang tua-tua ni nak turunkan balik kepada anak-anak. Tak boleh dapat. Di kampung pun macam tu jugaklah sekarang. Dulukan kita di kampung gotong-royong daripada muda sampai ke atas-atas kan. Lepastu yang ambil alih ambil alih kita sekarang ni. Kita cubalah. Nak keluar tak boleh. Orang muda tak mahu. Tak tahulah. Sekarang ni susah, macam mana.

Program kepolisan komuniti dianggap sebagai sebahagian daripada khidmat bakti melalui semangat gotong-royong dalam kawasan kejiranan. Semangat kejiranan juga didapati semakin pudar dalam kalangan belia kini. Kepelbagaian komitmen di dalam kediaman dan pekerjaan menuntut golongan belia untuk tidak menjalankan fungsi dalam kawasan kejiranan sebagaimana yang berlaku dalam budaya kehidupan dalam kawasan perkampungan. AKK sebagai pemangkin program kepolisan komuniti sering menekankan bahawa isu upah, elaun dan saguhati adalah bergantung kepada komitmen sumbangan orang awam kepada program. Dalam hal ini, AKK 2 menjelaskan bahawa gaji adalah salah satu faktor utama dalam menjayakan sesebuah program seperti berikut:

“Kerja tak ada gaji. Siapa nak kerja? You nak buat kerja ini you kena ada passion tau. Saya ada passion saya buat. Sebab saya pun Inshaallah saya dah fully retired, happy dah. Okaylah. Boleh hidup. Boleh buat. Kita tak ada gaji. Kena marah oleh mereka, ada”

Kehidupan sebagai pesara lebih kurang tiga tahun yang lalu memberi ruang kepada AKK 2 untuk memberi khidmat bakti secara sukarela sebagai Pengerusi AKK dan menjalankan kerja-kerja berkaitan program kepolisan komuniti secara percuma. Hal demikian kerana, AKK 2 telah bersara sepenuhnya dalam sektor kerajaan dan mempunyai masa terluang untuk disumbangkan dalam program kepolisan komuniti.

AKK juga berperanan sebagai penyumbang aset dan logistik Balai Polis Taman Melawati, Ampang. Dalam hal ini, AKK sebagai pemangkin program menjelaskan bahawa mereka turut berkomitmen dan membantu Balai Polis yang mempunyai kemudahan dan aset yang terhad. Sebagai contohnya, AKK 6 menjelaskan bahawa sumbangan penghawa dingin turut diberikan hasil daripada dana-dana yang diperoleh daripada orang awam yang dijelaskan seperti berikut:

“Balai Polis Melawati aircond kami bagi. Mana nak dapat? Aircond kami bagi. Dua aircond kami bagi...Dia punya incident of crime tu dah turun dah”

AKK 6 menjelaskan bahawa sejumlah dua buah penghawa dingin diberikan kepada Balai Polis Taman Melawati, Ampang sebagai satu bentuk CSR dan inisiatif orang awam. Dalam hal ini, didapati bahawa AKK tidak hanya melaksanakan tanggungjawab melalui program kepolisan komuniti. Tetapi berinisiatif menjaga kebajikan dan hubungan baik dengan pihak polis. Peranan aktif AKK sebagai perantara orang awam kepada pihak polis menunjukkan keberkesanan apabila AKK 10 mendapati bahawa semakin ramai URB yang melalui kawasan perumahan komuniti. Ini bertujuan untuk menunjukkan kehadiran polis kepada orang awam dan sekaligus menimbulkan kegerunan kepada penjenayah berhampiran sebagaimana berikut:

“Masa mula-mula dulu jarang. 2 years after that, then we were started our group ada nampak patrol dengan motosikal banyak”

Wujud perubahan dari segi pelaksanaan rondaan. AKK 10 menjelaskan terdapat peningkatan dalam rondaan yang dilakukan oleh pihak polis setelah dua tahun melaksanakan penugasan. Persepsi komuniti tentang keselamatan kawasan perumahan juga semakin meningkat dan tahap rasa selamat dapat dipupuk dengan lebih baik kerana adanya rondaan yang berkala oleh polis. Keberkesanan program kepolisan komuniti melalui penglibatan AKK sebagai pemangkin kepada program dijelaskan oleh AKK 9 yang menerangkan bahawa pihak mereka juga mempunyai rekod dan catatan berkaitan kes-kes kecurian yang berlaku dalam kawasan komuniti sebagaimana berikut:

Because kami di kawasan zon kami praktiskan setiap bulan kita buat carta sejak 2012 sampai ke hari ini pada carta berapa bulan and jenis kecurian pun kita identify apa curi kasut ke, rompakan ke, culik ke. Bila setiap tanggungjawab kami sebagai main komuniti bila ada kecurian atau tragedi di mana-mana rumah ahli, non-member kita tak get involve ye. Ada salah seorang daripada kami akan visit rumah dia.

Menurut penjelasan AKK 9, amalan rondaan telah dilaksanakan sejak tahun 2012 dan disusuli dengan gerak kerja untuk mengemaskini rekod-rekod kecurian yang berlaku. AKK 9 juga mengambil inisiatif dengan melakukan pemerhatian dan lawatan terhadap kes-kes kecurian yang berlaku dalam kawasan kejiranan khususnya bagi orang awam yang menjadi ahli kepada AKK.

Melaksana kerjasama strategik melalui rondaan

Keberkesanan program kepolisan komuniti daripada perspektif AKK juga dipengaruhi oleh kerjasama strategik melalui rondaan dalam kawasan perumahan. Sejumlah 10 orang informan AKK memberi pelbagai pandangan berkaitan dengan strategi dan pelaksanaan rondaan dalam kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang.

AKK 7 menjelaskan bahawa terdapat kawasan perumahan yang menggunakan khidmat syarikat keselamatan berdaftar untuk melaksanakan rondaan secara berkala. Namun demikian, oleh kerana syarikat tersebut berorientasikan keuntungan, maka, bilangan pengawal keselamatan yang bertugas adalah tidak memadai dengan nisbah pecahan penduduk dalam kawasan perumahan. Hal ini dijelaskan oleh AKK 7 dalam penerangannya:

Yang berdaftar dibawah KBS 1971. Yang ada lesen security company. Masalah dia adalah apabila dia dilantik, dia melibatkan kepada perniagaan. Dia melibatkan kepada dia nak buat untung. Jadi bila dia nak buat untung, dia minimize kan number anggota yang bertugas.

Rondaan dengan menggunakan strategi syarikat keselamatan berbayar disifatkan kurang efisien berdasarkan nisbah pengawal keselamatan dengan jumlah penduduk. Sehubungan itu, rondaan berbentuk program kepolisan komuniti masih diperlukan demi menjamin keselamatan penduduk secara keseluruhannya. Dalam kawasan perumahan terdapatnya AKK yang telah melaksanakan sistem rondaan lebih kurang enam tahun semasa menjawat jawatan sebagai AJK. Hal ini dijelaskan oleh AKK 10 melalui huraian tentang jangka masa rondaan dilaksanakan sebagai sebahagian aktiviti program kepolisan komuniti:

Ada 6 tahun dah. Lebih 6 tahun

Sungguhpun rondaan dalam kawasan kejiranan AKK 10 telah berlangsung selama 6 tahun, ianya masih belum mampu atau berkesan membendung jenayah kawasan kejiranan. Dalam hal ini, AKK 9 menjelaskan bahawa mereka masih memerlukan pengawal keselamatan berbayar walaupun kekangan kewangan dari segi pembayaran bergantung kepada sumbangan penduduk.

So, kita start tu, kita buat, kita engaged guard, kita buat rondaan setiap jalan, setiap jam dengan clocking system ye.

Sebagai contohnya, AKK 10 menjelaskan bahawa AKK melakukan rondaan bersama-sama dengan pengawal keselamatan berdasarkan sistem pergerakan jam. Masa lazim rondaan melibatkan AKK ialah bermula pada 12 malam hingga 8 pagi pada setiap hujung minggu. Tambahan pula, AKK 10 menjelaskan bahawa pengawal keselamatan yang bertugas sentiasa aktif untuk meronda dan sentiasa melakukan pengawasan terhadap pergerakan yang mencurigakan seperti mana penjelasan berikut:

Kita engage guard ye. Kita engage guard, menggunakan guard. Kita masih continue menggunakan guard. And guard kita bukan statik guard kita berpusing setiap jam. Setiap jalan.

Dalam hal ini, dengan kehadiran AKK dan pengawal keselamatan berbayar, didapati wujud sinergi dan kerjasama yang baik antara komuniti dengan syarikat keselamatan. Hal demikian kerana, tidak semua komuniti mempunyai masa lapang dan ruang untuk menyumbang khidmat bakti sebagai sukarelawan. Oleh itu, sebahagiannya mengambil peluang untuk membayar sejumlah wang bagi memberi elaun kepada pengawal keselamatan yang bertugas.

Strategi rondaan yang dilaksanakan oleh AKK adalah berkesan untuk mendapatkan respon segera daripada pihak polis. Informan AKK 1 menjelaskan bahawa, rondaan yang dilaksanakan oleh AKK dan persatuan menjadi lebih baik dengan adanya respon atau maklum balas oleh pihak polis terhadap aduan yang dikemukakan oleh AKK. Penjelasan AKK 1 adalah sebagaimana berikut:

Saya nak puji polis Taman Melawati ni, they are very fast taking action. Dengan kita orang punya persatuan kalau kita call. Ya. Depend on members. Kalau members tu banyak, duit tu banyaklah. Depend dengan members. Maksimum kita ada dua siang, dua malam.

Menurut AKK 1, kekuatan anggota untuk melakukan rondaan bergantung kepada jumlah sumbangan yang diterima oleh komuniti setempat. Strategi rondaan disusun mengikut peruntukan kewangan. Sekiranya, mempunyai peruntukan yang banyak, maka, keanggotaan untuk meronda akan dipertingkatkan. Sistem penggiliran yang lazim seperti dua orang peronda untuk waktu pagi dan dua orang peronda untuk waktu petang. Namun demikian, strategi rondaan bagi kawasan perumahan yang mempunyai peruntukan yang sedikit akan disusun berdasarkan penggiliran satu orang sebelah pagi dan satu orang sebelah malam. Hal ini dijelaskan oleh AKK 4 sebagaimana berikut:

Tak. Certain zon yang duit lebih sikit, dua siang, dua malam. Kalau zon yang duit dia kurang sikit, dia buat satu siang satu malam. Yang ekonomi dia tenat lagi, dia buat satu malam saja.

Dalam hal ini didapati bahawa strategi rondaan AKK bergantung sepenuhnya kepada sumbangan yang diperolehi oleh komuniti setempat. Sekiranya kerjasama komuniti dalam memberi sumbangan dapat diteruskan secara konsisten setiap bulan, AKK akan menyusun rondaan berdasarkan peruntukan yang disediakan oleh komuniti.

Pada musim-musim perayaan, AKK memperketatkan rondaan dengan menambah bilangan pengawal keselamatan. Dalam hal ini, AKK 5 menjelaskan bahawa semasa musim perayaan, komuniti tidak mempunyai masalah dari segi bayaran pengawal keselamatan dan sukarelawan untuk meronda kerana jumlah kejrangan yang pulang bercuti ke kampung halaman adalah tinggi. Penjelasan AKK 5 adalah sebagaimana berikut:

Ya. In fact, kalau zaman perayaan kita tambahkan guard kita. Seminggu sebelum cuti perayaan, selepas perayaan kita tambahkan guard. Kalau dua siang, dua malam tu jadi tiga siang, tiga malam.

Strategi rondaan yang diamalkan oleh komuniti yang berikutnya ialah melalui sistem yang berkala dan bersesuaian dengan keperluan. Hal ini dijelaskan oleh informan AKK 6 sebagaimana berikut:

Berkala, bersesuaian. Tapi jangan mengikut waktu yang tertentu. Buat random, kalau waktu tertentu...kadang-kadang ada dapat feedback daripada polis...Kadang-kadang menurun. Kadang-kadang tak ada. Saya rasa berbalik kepada you punya cakap tadi because your mainpower tak cukup...

Dalam hal ini didapati bahawa AKK 6 menjelaskan bahawa isu keanggotaan dan sukarelawan untuk rondaan adalah masih tidak mencukupi. Jumlah rondaan yang dilaksanakan turut disesuaikan dengan nasihat oleh pihak polis yang lebih berpengalaman dalam melakukan aktiviti rondaan berdasarkan pengalaman penugasan luar. Oleh demikian, AKK juga mendapatkan pandangan daripada polis bagi menyusun jadual rondaan. Meninjau kepada strategi rondaan dan hubungannya dengan faktor kewangan sebagai modal utama yang diperlukan untuk membayar elaun sukarelawan, AKK 7 menjelaskan bahawa isu kewangan masih boleh diselesaikan dengan baik melalui permohonan sumbangan secara aktif kepada komuniti. Penjelasan AKK 7 adalah sebagaimana berikut:

Kewangan sampai sekarang kita masih boleh bertahan lah.

Akhir sekali, strategi dari segi rutin rondaan lazimnya melibatkan 7 hingga 10 orang. Susunan jadual pula sering berubah dan lokasi rondaan juga ditetapkan hasil mesyuarat dan persetujuan oleh AKK. Menurut AKK 5, rondaan lazimnya seminggu dua kali sebagaimana berikut:

Kalau rondaan daripada kita ada anggota FRF lah, so, kita ada anggota kitalah. Jadi, kita punya rondaan tu tak tentu anggota dia pasal kita sedia maklum ada yang ada komitmen lain apa semua. Kemudian benda ni benda sukarela. Jadi, mana yang ada sajalah. Kadang-kadang kita 7 orang, 8 orang, 10 orang. Macam tu lah. Jadi macam itu, seminggu 2 kali. Kita punya FRF akan buat rondaan seminggu dua kali. Hari Rabu dan hari Sabtu malam.

Setiap hari Rabu dan Sabtu malam, AKK dan beberapa orang sukarelawan akan bertugas mengikut zon-zon yang ditetapkan berdasarkan persetujuan bersama-sama. Dalam hal ini, informan menjelaskan bahawa setiap hari AKK akan menyusun dan mengeluarkan jadual dan senarai nama baharu kerana tidak semua petugas boleh bertugas sepanjang minggu berturut-turut atas kekangan masa dan pekerjaan.

Membentuk rangkaian perkongsian maklumat

Perkongsian maklumat merupakan sebahagian daripada elemen keberkesanan dalam program kepolisan komuniti. Dalam hal ini, kajian mendapati bahawa informan mempunyai pelbagai pandangan berkaitan dengan perihal perkongsian maklumat. Pembentukan rangkaian perkongsian maklumat dilakukan melalui dialog terbuka dengan Ketua Polis Daerah. Dalam hal ini, informan AKK 1 menjelaskan bahawa sesi dialog terbuka dilaksanakan untuk membentuk persefahaman dan memaklumkan kepada pihak polis tentang pelaksanaan rondaan yang dilakukan. Ianya dijelaskan sebagaimana berikut:

Lepas tu kita libatkan dari segi dialog bersama OCPD IPD you know, tiap-tiap tahu benda ini kita kena buat. Sebab macam budak-budak dia round, dia pakai jacket hitam. Polis round. "Ni siapa pula budak baju hitam ni?" Tapi apabila kita ada jacket hijau, kita tulis "Keselamatan Penduduk di Taman Melawati." Polis pun tak risau lah. Kita dah brief...

Keselamatan penduduk Taman Melawati adalah agenda yang sering dititikberatkan oleh AKK. Menurut informan, mereka memaklumkan bahawa sesi dialog adalah untuk mengelakkan salah tanggapan pihak polis kepada peronda atau petugas yang melakukan rondaan di kawasan berhampiran. Selain sesi dialog bersama-sama dengan pihak polis, kajian juga mendapati wujud sesi dengan pihak Majlis Perbandaran Ampang Jaya (MPAJ). Tujuan dialog ini adalah untuk memohon bantuan dan menghantar kertas kerja bagi memohon dana untuk program kepolisan komuniti. Menurut AKK 2, pengalaman perjumpaan dengan Presiden MPAJ lazimnya disusun dengan peranan penyelia setelah mendapat kebenaran seperti berikut:

Ada. Kita dah pernah jumpa dengan MPAJ dengan presiden sekali dulu kita pernah buat. Ini penyelia baru itu baru nak buat appointmen. Dia letak appointmen pada 3 hari bulan, kita akan berjumpa sekali lagi.

Sistem perkongsian maklumat yang cekap dan pantas melalui aplikasi *whatsapp*, telah memudahkan pertukaran maklumat antara orang awam dengan pihak berkuasa. Kajian mendapati bahawa AKK 7 sering bertukar-tukar maklumat tentang sebarang kejadian yang berlaku di sekitar kawasan komuniti. Penjelasan AKK 7 adalah sebagaimana berikut:

Semua telefon saya. "Encik Zul betul ke ada budak kena kidnap semalam dekat dengan Masjid Mardhyah ni? Sebab apa, sebab sekarang ni orang rumah saya dah takut nak pergi masjid. Takut anak kena kidnaped." "Ha, sudah." Saya kata. "Mana kau dapat ni. Saya cakap. Bagi saya maklumat tu. Tolong bagi saya maklumat tu." Saya bagitahu Tuan Fazli. Saya telefon source yang saya dapat ni. Daripada Ulu Yam. Orang masjid Ulu Yam buat cerita pasal benda ni. Tuan Fazli pergi Ulu Yam. Saya bagi maklumat, siapa orang dia...

Didapati bahawa AKK 7 selaku Bendahari juga memainkan peranan dalam menyebarkan maklumat tentang isu-isu keselamatan penduduk walaupun dirinya bukanlah individu yang dipertanggungjawabkan untuk sesi rondaan. AKK 5 pula melahirkan pengalaman beliau dengan menyatakan bahawa kerjasama secara

berterusan juga agak sukar diperolehi kerana program kepolisan komuniti turut melibatkan beberapa agensi lain seperti KRT, MPAJ, JPAM, ATM dan PDRM. Walau bagaimanapun, AKK 5 menjelaskan bahawa sistem perkongsian maklumat antara agensi tidak berlaku dengan berkesan sebagaimana berikut:

Jadi, tunjukkan bahawa prihatin. Kata "Polis dan Masyarakat Berpisah Tiada." Jadi tunjuk keprihatinan dia tu. Kita ni ada dalam lebih 134 pengerusi KR. Dengan informasi dengan gambar tadi, jadi bangga tau. KRT tadi dapat bekerjasama dengan PDRM. Jadi, jadi bangga. Semua orang tunjuk. Semangat jadi tinggilah. MPAJ turun. JPAM turun. Tentera pun ada juga turun. Jadi apa salahnya polis hadir sekali.

Berbeza pula dengan informan AKK 8 yang menjelaskan bahawa perkongsian maklumat antara komuniti dengan peronda amat efisien kerana mereka merekod dengan membentuk jadual bergraf bagi meringkaskan kes-kes jenayah yang berlaku sebagaimana berikut:

Persatuan kita kuat. Persatuan kita rajin kerja. Buat graf. Kita buat graf. Berapa hari bulan kena curi.

Mesyuarat menurut AKK 1 bukanlah lokasi untuk menuding jari atas kesilapan atau kelemahan dalam program kepolisan. Dalam hal ini, kajian mendapati bahawa AKK 1 menjemput semua ahli untuk hadir ke mesyuarat tetapi malangnya didapati bahawa ahli mesyuarat menuding jari atas kes-kes jenayah atau kecurian yang berlaku. Di samping itu, mereka turut menzahirkan perasaan tidak berpuas hati melalui media sosial. Melalui perkongsian pengalaman AKK 4, didapati bahawa permohonan melakukan rondaan dilakukan dengan proses surat-mesyuarat. Penglibatan pihak polis amat penting bagi memperlihatkan bahawa kawasan perumahan yang didiami oleh penduduk adalah selamat daripada sebarang risiko jenayah seperti berikut:

Okay, kalau nak ikut cerita kalau polis tu, bila kita memohonlah, masa awal pengerusi kita yang sebelum meninggal ni, dia ada buat surat minta bantuan polis buat rondaan sebab kita nak tunjuk pada masyarakat tentang kawasan ini dijaga dengan pasukan polis. Apabila permohonan dibuat, baru ada.

Berdasarkan pengalaman AKK 4 didapati bahawa peranan sebagai Pengerusi dilaksanakan sebaik mungkin dengan memudahkan komuniti untuk mendapatkan kawasan perumahan yang dikawal selia oleh pihak polis. Berbanding dengan pengalaman AKK 6, informan menjelaskan bahawa kewangan mereka adalah daripada geran Jabatan Perpaduan seperti berikut:

kami mengharapkan geran daripada Jabatan Perpaduan, setahun RM6000. Minimum. Campurlah. Kita ada mesyuarat dan sebagainya. Kita kena buat sukan. Campur RM6000 tu. Dan selebihnya pandai putus tanggallah. Usaha untuk dapatkan dana apa semua dan dari segi rondaan, dari segi rondaan pula KRT menggunakan anggota RELA.

Melalui sumbangan dan geran daripada Jabatan Perpaduan, kajian mendapati bahawa dana tersebut digunakan untuk melakukan pelbagai aktiviti dan program melibatkan orang awam. Namun demikian, sumbangan yang paling ketara ialah dari segi sumbangan kepada sukarelawan yang bertugas kerana pemberian elaun bertugas tetap disumbangkan walaupun dana yang diperolehi kadang-kala tidak mencukupi.

Perbincangan

Kajian tentang keberkesanan program kepolisan komuniti daripada perspektif AKK dipengaruhi oleh penglibatan komuniti sebagai pemangkin program, peranan komuniti melaksana kerjasama strategik melalui rondaan dan kemahiran komuniti membentuk rangkaian perkongsian maklumat. Ketiga-tiga elemen ini dianggap oleh AKK sebagai elemen yang mempengaruhi keberkesanan program kepolisan komuniti. Didapati bahawa penglibatan komuniti sebagai pemangkin program didorong oleh semangat kerjasama berpasukan untuk membawa perubahan agar kawasan perumahan mereka terhindar daripada sebarang bentuk jenayah.

Melalui usaha penglibatan komuniti sebagai pemangkin program, AKK memberi kesedaran kepada orang awam yang menetap di sekitar untuk menghulurkan sumbangan, dana, elaun, aset dan khidmat bakti bagi melaksana program kepolisan komuniti terutamanya untuk kelangsungan rondaan berkala. Selain itu,

AKK turut berusaha menghantar permohonan kertas kerja kepada MPAJ bagi tujuan memohon perkhidmatan rondaan bagi menampung isu kekurangan anggota untuk sesi rondaan. Dapatan ini selari dengan penemuan kajian Barton & Valero-Silva (2013), Bennett (1994) dan Greig-Midlane (2019).

Dari segi keberkesanan program kepolisan komuniti daripada perspektif komuniti juga dipengaruhi oleh kemampuan komuniti melaksana kerjasama strategik melalui rondaan. Dalam hal ini AKK melakukan gerak kerja dengan menilai keperluan rondaan berkala bagi setiap rumah yang mendaftar sebagai ahli. Pendaftaran isi rumah sebagai ahli yang membayar elaun rondaan akan mendapat kelebihan dari segi pelaksanaan rondaan. Ini kerana kelangsungan rondaan amat dipengaruhi oleh kerjasama isi rumah untuk membayar sejumlah elaun kepada AKK dan disalurkan kepada sukarelawan yang bertugas. Strategi memperbanyak jumlah rondaan juga dilaksanakan menjelang musim perayaan demi memastikan bahawa kawasan persekitaran tempat tinggal selamat daripada sebarang kejadian yang tidak diinginkan. Penemuan kajian selari dengan hasil kajian Sulaiman (2012).

Dalam aspek pembentukan rangkaian perkongsian maklumat, didapati bahawa sememangnya AKK memainkan peranan besar untuk menyalurkan sebarang aduan kepada pihak polis. Ini kerana AKK lebih mengenali demografi dan kawasan kejiranan mereka berbanding pihak polis yang hanya melakukan rondaan secara berkala. Melalui kajian didapati bahawa penggunaan aplikasi whatsapp dalam menyebarkan maklumat amat memberangsangkan kerana maklumat diterima dengan masa yang singkat oleh polis. Jalinan kerjasama AKK tidak terhad kepada agensi penguatkuasaan seperti PDRM dan RELA sahaja. Tetapi, didapati AKK menjalin hubungan dengan MPAJ dan kementerian seperti Jabatan Perpaduan Malaysia bagi tujuan permohonan dana dan geran komuniti. Hasil kajian mempunyai keselarian dengan dapatan oleh Cheurprakobit dan Puthongsiriporn (2005).

Kesimpulan

Sebagai kesimpulannya, program kepolisan komuniti yang dilaksanakan di kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang mempunyai keberkesanan dari segi mencegah jenayah. Peranan AKK sebagai *mata* dan *telinga* kepada pihak polis membantu dari segi penyampaian maklumat tentang kegiatan yang mencurigakan di kawasan perumahan. Hasil kajian menyumbang kepada data-data terbaharu berkaitan dengan persepsi AKK terhadap keberkesanan program kepolisan komuniti di kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang. Data-data tentang pengetahuan AKK, sikap polis dalam mencegah jenayah dan amalan yang menjadi kekuatan dan kelemahan program kepolisan komuniti membantu JPJKK untuk meningkatkan persepsi keselamatan komuniti. Input tentang kajian dapat memudahcara JPJKK untuk merangka strategi yang bersesuaian dengan demografi kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang. Tuntasnya, kajian memberi input kepada JPJKK untuk melaksana inisiatif-inisiatif untuk mengurangkan jenayah dan meningkatkan persepsi keselamatan orang awam terhadap kawasan kejiranan mereka.

Penghargaan: Setinggi-tinggi penghargaan diucapkan kepada AKK di kawasan pentadbiran Balai Polis Taman Melawati, Ampang yang menjadi informan kajian.

Persetujuan Termaklum: Informan iaitu AKK telah dimaklumkan bahawa kajian ini tidak mempunyai sebarang risiko dan digunakan untuk tujuan penyelidikan semata-mata.

Konflik Kepentingan: Tidak mempunyai sebarang konflik kepentingan antara PDRM dengan UPM.

Rujukan

- Abd Malek, N. F., Mohd Pauzi, H. & Awang Noh, N. (2021). Pencegahan jenayah pecah rumah bagi menjamin keselamatan masyarakat: suatu pemerhatian awal. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 6(9), 310 - 320. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v6i9.1042>.
- Albrecht, P. (2022). Assembling community policing: Peacekeeping and the Ghana Police Service's transformation agenda. *Contemporary Journal of African Studies (CJAS)*, 9(1), 26-38. <https://journals.ug.edu.gh/index.php/cjas/article/view/1612/989>.

- Ani, F., Samah, A. A., & Ahmad, N. (2016). Pendekatan pendayaupayaan dalam pembangunan komuniti: satu analisa dari teori kepada praktis. *Malaysian Journal of Social Sciences And Humanities (MJSSH)*, 1(1), 36-44. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v1i1.5>.
- Aston, E. V., Hail, Y., & Wooff, A. (2021). Information sharing in community policing in Europe: Building public confidence. *European Journal of Criminology*, 21(1), 40-56. <https://doi.org/10.1177/14773708211037902>.
- Azman, Z. (2020). Pengawasan komuniti dan pencegahan jenayah di malaysia: sejarah perkembangannya. *The Malaysian Journal of Social Administration*, 14(2), 39-61. <https://jupidi.um.edu.my/index.php/MJSA/article/view/26993/12351>.
- Azman, Z., & Ah, S. H. A. B. (2020). Konsep dan perkembangan program pengawasan komuniti di Malaysia. *SARJANA*, 35(1), 42-59.
- Barton, H., & Valero-Silva, N. (2013). Policing in partnership: a case study in crime prevention. *International Journal of Public Sector Management*, 27(7), 543-553. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-12-2011-0131>.
- Bennett, T. (1994). Recent developments in community policing. *Police Force, Police Service*, 107-129. https://doi.org/10.1007/978-1-349-23327-4_6.
- Chand, A., Goundar, P., & Karan, M. (2022). *The effectiveness of the British models of community policing in Fiji*. In *Policing the Global South*. Routledge.
- Cheurprakobkit, S., & Puthongsiriporn, S. (2005). Service culture for the implementation of community policing: a case study of the Malaysian police. *International journal of police science & management*, 7(4), 286-299. <https://doi.org/10.1350/ijps.2005.7.4.286>.
- Chu, C. C., Tsai, T. J., Wang, C. Y., & Meng, F. S. (2021). Effective citizen engagement in community policing: the lessons and experience of Taiwan. *Chinese Public Administration Review*, 12(2), 116-131. <https://doi.org/10.1177/153967542101200202>.
- Ferreira, D. V. D. S., Rossoni, L., & Oliveira, C. R. D. (2022). Institutional logics of community policing: An analytical framework and research agenda for the Brazilian context. *Revista de Administração Pública*, 56, 134-162. <https://doi.org/10.1590/0034-761220210122>.
- Fisher, B. W., McKenna, J., Higgins, E. M., Maguire, E. R., & Homer, E. M. (2022). The alignment between community policing and the work of school resource officers. *Police Quarterly*, 25(4), 561-587. <https://doi.org/10.1177/10986111211053843>.
- Greig-Midlane, J. (2019). An institutional perspective of neighbourhood policing reform in austerity era England and Wales. *International Journal of Police Science and Management*, 21(4), 230-243. <https://doi.org/10.1177/1461355719889464>.
- Higgins, A. (2018, May 20). *So this is modern neighbourhood policing?* London: The Police Foundation. <http://www.police-foundation.org.uk/2018/10/so-this-is-modern-neighbourhood-policing-long-read/>.
- Ibragimov, U., Cooper, K. E., Batty, E., Ballard, A. M., Fadanelli, M., Gross, S. B. & Cooper, H. L. (2021). Factors that influence enrollment in syringe services programs in rural areas: a qualitative study among program clients in Appalachian Kentucky. *Harm Reduction Journal*, 18(1), 1-15. <https://doi.org/10.1186/s12954-021-00518-z>.
- Johnson, D., Maguire, E. R., & Kuhns, J. B. (2022). Can community policing reduce perceived disorder? Results from a quasi-experiment in Trinidad and Tobago. *Policing and Society*, 32(7), 911-930. <https://doi.org/10.1080/10439463.2021.1998048>.
- Kanyo, N. I., Nor, N. H. M., Rainis, R., Rahman, A. T. A., & Jubit, N. (2015). Mengurus ruang jenayah: Suatu tinjauan dasar pengurangan jenayah di Malaysia. *Malaysian Journal of Society and Space*, 11(2), 107 - 117.
- Koskei, B., & Simiyu, C. (2015). Role of interviews, observation, pitfalls and ethical issues in qualitative research methods. *Journal of Educational Policy and Entrepreneurial Research*, 2(3), 108-117.
- Nanes, M. J. (2020). Policing in divided societies: officer inclusion, citizen cooperation, and crime prevention. *Conflict Management and Peace Science*, 37(5). <https://doi.org/10.1177/0738894218802580>.
- Norwahida Z. A., Lyndon, N., & Mohd Helmi A. R. (2016). Impak projek inovasi pencegahan jenayah kawasan perumahan: Analisa daripada pandangan. *e-Bangi: Journal of Social Sciences and Humanities*, 11(2), 427- 449.

- O'Reilly, C. (2022). Doing the right thing? value conflicts and community policing. *Policing and Society*, 33 (1),1-17. <https://doi.org/10.1080/10439463.2022.2071423>.
- Suhaimi, S. S. A., Nazuri, N. S., Burhan, N. A. S., Rahman, A. R. A., & Hamsan, H. H. (2021). Knowledge, attitude, and practices (KAP) on community-oriented policing in Malaysian Neighbourhoods. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 11(12), 517-526. <http://doi.org/10.6007/IJARBS/v11-i12/11795>.
- Sulaiman, A. H., Othman, J., Hamsan, H. H., Samah, B. A., & D'Silva, J. L. (2012). Community development and its influence on community policing. *American Journal of Applied Sciences*, 9(7), 968. <https://doi.org/10.3844/ajassp.2012.968.973>.
- Zakaria, I., Mustafa, M. D. J. B., & Ngah, K. B. (2018). Kesepakatan komuniti dalam menangani kegiatan jenayah kejiwaan di Malaysia menggunakan pendekatan skim rondaan sukarela (SRS). *International Journal of Social Policy and Society*, 14, 26-46.